

Asia: Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista

Viite: Lausuntopyyntö 4.11.2011

Olemme tutustuneet luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi vesitalousasioista. Otamme tässä lausunnossa kantaa asetusluonnokseen erityisesti kalatalouden ja vesialueiden omistajien näkökulmasta.

Olennaista kalatalouden ja haitankärsijöiden kannalta on, että hakemus sisältää riittävät tiedot hankkeet vaikutuksista. Näiden perusteella lupaviranomainen voi arvioida luvan myöntämisen edellytykset, tarvittavat toimenpiteet haittojen vähentämiseksi ja määrätä asianmukaiset korvaukset. Luonnoksessa on jokseenkin kattavasti käsitelty selvitykset, joita hakemuksen pitää sisältää.

Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että asetusluonnoksen 1 §:n 3 momentin mukaan hakemuksessa olisi ”tarpeen mukaan” esitettävä selvitys veden laadusta ja vesistön tilasta ja hankkeen vaikutuksista niihin sekä kalastosta ja kalastuksesta ja hankkeen vaikutuksista niihin. Asetusluonnoksen perustelujen mukaan nämä vaikutukset liittyvät vain tiettyntyyppisiin hankkeisiin. Käsittelemme mukaan vesitaloushankkeilla useimmiten on vaikutuksia kalastoon vähintäänkin rakentamis- ynnä muiden töiden yhteydessä, vaikka vaikutusten laajuus ja merkittävyys luonnollisesti vaihtelevat hankkeiden välillä. Jos hankkeen laadun vuoksi on ilmeistä, että vaikutuksia ei ole, asia voidaan toki ohittaa toteamalla asia. Laajempien selvitysten tekeminen ei tällöin ole mielekäästä. Se, että näitä tietoja edellytetään vain ”tarpeen mukaan” saattaa kuitenkin aiheuttaa tarpeetonta tulkinnanvaraisuutta ja erimielisyyttä siitä, miten laajoja selvityksiä hakijalta voidaan edellyttää. Puutteelliset selvitykset vesitaloushankkeiden vaikutuksista kalastoon ja kalastuksen edellytyksiin on ajoittain koettu ongelmaksi. Myös veden laatu ja vesistön tila ovat seikkoja, joista kaikissa vesitaloushankkeissa on aiheellista olla selvillä. Kuten asetusluonnoksen perusteluissa on tuotu esille, näistä on saatavilla viranomaisten kokoamia tietoja, eikä tietojen esittäminen hakemuksessa siten välttämättä edellyttäisi hakijalta omien selvitysten tekemistä. Mielestämme olisi tarkoituksenmukaisempaa, että vaikutukset kalakantoihin, kalastukseen, veden laatuun ja vesistön tilaan edellytettäisiin aina selvitettäväksi hakemuksessa. Hankkeiden väliset erot tulisivat huomioiduksi sen kautta, miten kattavia selvitysten tulisi olla.

Asetusluonnoksessa ei ole edellytetty hakijan esittävän selvitystä siitä, miten vesienhoitosuunnitelma on otettu hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa huomioon. Perustelujen mukaan on riittävää, että vesilain 3 luvun 6 §:n mukaan hakijan tulee ottaa vesienhoitosuunnitelma huomioon yleiselle edulle aiheutuvien hyötyjen ja menetysten arvioinnissa. Yleiselle edulle aiheutuvien menetysten arviointi ja huomioiminen intressivertailussa on kuitenkin haasteellista, eikä vesienhoitosuunnitelman huomioiminen tältä kannalta ole missään nimessä yksiselitteistä. Se, miten vesienhoitosuunnitelman käytännössä tulee vaikuttaa lupa-asian ratkaisemiseen, ei myöskään ole selvää. Vesienhoitosuunnitelmien toteuttamiseksi ja vesien tilaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi olisi mielestämme perusteltua edellyttää, että hakijat huomioivat hankkeen vaikutukset tältä kannalta hakemusta laatiessaan. Hankkeen laajuus tietenkin vaikuttaa siihen, miten perusteellista tarkastelua on tarpeen edellyttää.

Helsingissä 25.11.2011

Markku Myllylä
toiminnanjohtaja

Riina Arffman
lakimies